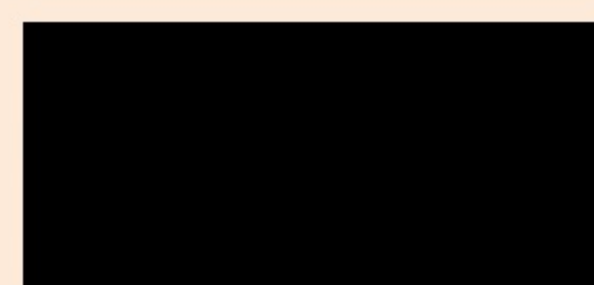

Quicksan natuurwaardenonderzoek

Arend Baanstraat 105 Rijssen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Quicksan natuurwaardenonderzoek Arend Baanstraat 105 Rijssen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

[REDACTED] | [REDACTED]
[REDACTED] [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Projectnummer en versie: 1977 versie 1.0		Status: definitief
Veldmedewerker(s): [REDACTED]	Auteur: [REDACTED]	Rapportdatum: 13-8-2019
Ligging projectgebied: Arend Baanstraat 105 Rijssen		

Correspondentieadres:

[REDACTED]
[REDACTED] Aalten

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

E: [REDACTED]
Tel: [REDACTED] / [REDACTED]

Samenvatting

Er zijn concrete plannen voor vervanging van zwembad De Koerbelt aan de Arend Baanstraat 105 te Rijssen. Het voornemen is om het huidige zwembad te slopen en ter plaatse een nieuw zwembad te bouwen. Ook zal de buitenruimte heringericht worden waardoor enkele bomen gerooid dienen te worden. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het onderzoeksgebied is op 26 juni 2019 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies, zoals foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied zoals het Natuurnetwerk en Natura2000.

Wettelijke consequenties m.b.t. gebiedsbescherming:

Het plangebied ligt buiten beschermd natuurgebied, maar vanwege de ligging nabij Natura2000-gebied, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de invloed van de sloop- en bouwactiviteiten en de gebruiksfase op de instandhoudingsdoelstelling van Natura2000-gebieden. Onderzocht dient te worden of de depositie van NOx en NH3 op verzuringsgevoelige Habitattypen toeneemt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Dit dient onderzocht te worden m.b.v. Aeries-Calculator; voor zowel de ontwikkel- als de gebruiksfase. De wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten op gebiedsbescherming kunnen pas in beoordeeld worden na uitvoering van deze berekening.

Wettelijke consequenties m.b.t. soortbescherming:

Het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende vogel-, amfibieën-, vleermuis- en grondgebonden zoogdiersoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk bezetten sommige grondgebonden zoogdiersoorten er een rust- en/of voortplantingsplaats, bezetten sommige amfibieën er een (winter)rustplaats, nestelen er vogels in de bebouwing en beplanting en bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Werkzaamheden waarbij vogelnesten beschadigd of vernield worden dienen uitgevoerd te worden buiten de voortplantingsperiode.

Voor de beschermde grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten, die een rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en/of voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. De bebouwing lijkt geschikt als verblijfplaats van vleermuizen en op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen niet uitgesloten worden. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd en mogen alleen met een ontheffing van de verbodsbepalingen negatief beïnvloed worden. Om de functie en betekenis van de bebouwing voor vleermuizen in beeld te krijgen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol.

De functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied voorkomende beschermde diersoorten, wordt niet aangetast als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Samenvattende conclusie:

Het plangebied bestaat uit een bakstenen gebouw met een (geïsoleerde) spouw, gazon en opgaande beplanting, gelegen in een bosrijke omgeving. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden beschermde diersoorten en mogelijk tot functioneel leefgebied van sommige zeldzame en meer kritische diersoorten zoals vleermuizen, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten

Voor de meeste in het plangebied voorkomende beschermde diersoorten geldt een vrijstelling voor het mogen doden en verwonden en het beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen. Deze vrijstelling geldt niet voor vogels en hun bezette nesten en voor vleermuizen en hun verblijfplaatsen. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en mogen alleen met een ontheffing beschadigd en vernield worden. Om de functie en betekenis van de bebouwing voor vleermuizen in beeld te krijgen is aanvullend onderzoek vereist. Ook dient het effect van de emissie van NOx en NH3 op verzuringsgevoelige Habitattypen in Natura2000-gebied nader onderzocht te worden.

Afhankelijk van de uitkomsten van deze onderzoeken, kan bepaald worden wat de wettelijke consequenties voor soort- en gebiedsbescherming zijn en of de voorgenomen activiteiten uitvoerbaar zijn.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
2 Het plangebied	6
2.1 Ligging van het plangebied.....	6
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	6
3 Voorgenomen activiteiten.....	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten	7
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer	8
3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied	8
4 Gebiedsbescherming.....	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Natuurnetwerk Nederland	9
4.3 Natura2000	10
4.4 Slotconclusie.....	12
5 Soortenbescherming; het onderzoek.....	13
5.1 Verwachting en bureauonderzoek.....	13
5.2 Methode.....	13
5.3 Resultaten	15
5.4 Toetsingskader	19
5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	20
5.6 Historische gegevens en overige bronnen	23
5.7 Volledigheid van het onderzoek.....	23
6 Conclusies.....	23

1 Inleiding

Er zijn concrete plannen voor vervanging van zwembad De Koerbelt aan de Arend Baanstraat 105 te Rijssen. Het voornemen is om het huidige zwembad te slopen en ter plaatse een nieuw zwembad te bouwen. Ook zal de buitenruimte heringericht worden waardoor enkele bomen gerooid dienen te worden. Omdat overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen activiteiten niet uitgesloten kan worden, is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (Natuurnetwerk Nederland, geconsolideerd 27-2-2019).

Doel van deze rapportage:

De quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering. Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

2 Het plangebied

2.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gesitueerd aan de Arend Baanstraat 105 te Rijssen. Het ligt net ten zuiden van de woonkern Rijssen en wordt omgeven door bos. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de cirkel aangeduid (bron kaart: PDOK).

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een buiten- en binnenzwembad omgeven door erfverharding, ligweide en opgaande beplanting. Het binnenbad bestaat uit een bakstenen gebouw dat grotendeels een met bitumen dakleer gedekt dak heeft. Het platte dak heeft gedeeltelijk een met golfplaten gedekte schuine kant. Het hoofdgebouw heeft een geïsoleerde spouwmuur en delen van het gebouw zijn voorzien van een kunststof boeiboord. De staat van onderhoud van de gebouwen en het omliggende terrein is goed. Het gebouw was tijdens het veldbezoek in gebruik als zwembad. Rondom de zwembaden ligt erfverharding en gazon (ligweide). Het terrein wordt omgeven door struweel, overgaand in opgaand bos. Verspreid in het plangebied staan solitaire bomen, zowel inlandse bomen als exoten. Op onderstaande luchtfoto wordt de ligging van het plangebied weergegeven, evenals de begrenzing. Voor een impressie van het plangebied wordt verwezen naar de fotobijlage.

Detailopname van het plangebied. De begrenzing van het plangebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron luchtfoto: pdok).

3 Voorgenomen activiteiten

3.1 Algemeen

Het voornemen bestaat om alle bebouwing in het plangebied te slopen en een groot aantal bomen te rooien om vervolgens in het plangebied een nieuw overdekt zwembad te bouwen. De locatie van het huidige zwembad wordt ingericht als zonneweide. Ook wordt de buitenruimte heringericht waardoor een groot aantal bomen, struiken en struweel gerooid dienen te worden. Op onderstaande afbeelding wordt het wenselijke eindbeeld weergegeven.

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld (bron NOHNIK).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Slopen bebouwing;
- Rooien beplanting;
- Verwijderen erfverharding;
- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Bouwen zwembad;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –nesten

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;
- Vernielen/verdwijnen van beschermde soorten;
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt alleen gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals het slopen van bebouwing, het rooien van beplanting en het bouwen van het nieuwe zwembad. Een mogelijk effect op verzuringsgevoelige Habitattypen in Natura2000-gebied, als gevolg van de emissie van NO_x/NH₃, wordt in deze studie niet onderzocht.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

De invloedsfeer van de voorgenomen fysieke activiteiten is lokaal, uitgezonderd de emissie van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH₃). Mogelijk zijn tijdens de werkzaamheden geluid, stof en trillingen waarneembaar buiten het plangebied, maar deze effecten zijn echter incidenteel en kortstondig en hebben geen wezenlijke schadelijke invloed op beschermde soorten, rust- of voortplantingsplaatsen buiten het plangebied.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied wordt gelijkgesteld aan het plangebied.

4 Gebiedsbescherming

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteit op beschermd natuurgebied (Natura2000) en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN (voorheen EHS). Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: herbegrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren, liggen minimaal 5 meter ten noordoosten van plangebied. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied. Gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de groene kleur op de kaart aangeduid. Gronden die tot de zone Ondernemen met natuur en water buiten de NNN behoren worden aangeduid met de groengestippelde kleur. De ligging van het plangebied wordt met de rode lijn aangeduid (bron: geo.overijssel.nl)

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is lokaal. De voorgenomen activiteiten hebben geen negatief effect op beschermd (natuur)gebied.

Wettelijke consequenties

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland. Omdat de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland geen externe werking heeft, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

4.3 Natura2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000

Het plangebied ligt op minimaal 1,3 kilometer afstand van gronden die tot Natura2000 behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot Natura2000 behoren worden met de okergele kleur aangeduid. (bron: geo.overijssel.nl).

Beschermingsregime

De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.

Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door de Minister van EZ. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Effectbeoordeling

De invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten is hoofdzakelijk lokaal. Mogelijk zijn tijdens de uitvoering van de voorgenomen activiteiten stof, geluid en trillingen waarneembaar direct buiten het plangebied, maar deze effecten zijn incidenteel en kortstondig en hebben geen negatief effect op Natura2000-gebied.

Het aantal verkeersbewegingen van en naar het zwembad hoeft niet toe te nemen als gevolg van de exploitatie van het nieuwe zwembad en het is onbekend of er een toename of juist afname van uitstoot NOx zal optreden in de nieuwe situatie als gevolg van het verwarmen van het nieuwe bad. Ook is het onduidelijk of de emissie van NOx en NH3, als gevolg van de sloop en bouw van het nieuwe bad zal leiden tot een verhoging van de depositie NOx/NH3 op verzuringsgevoelige natuur in Natura2000-gebied.

Gelet op de ligging van het plangebied op 1,3 kilometer afstand van het Natura2000-gebied De Borkeld, dient een berekening gemaakt m.b.v. het computerprogramma Aeries Calculator (www.calculator.aeries.nl) waarbij gekeken dient te worden naar zowel de ontwikkelfase (sloop en bouw) en de gebruiksfase.

Wettelijke consequenties

Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten voor zowel de aanleg- als gebruiksfase inzichtelijk te maken, dient een Aeriesberekening uitgevoerd te worden. Daarbij dient gekeken te worden naar het effect van de ontwikkel- en de gebruiksfase.

4.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot het Natuurnetwerk Nederland en ligt buiten Natura2000-gebied. Vanwege de ligging in de nabijheid van een Natura2000-gebied dient het effect van de uitstoot van NO_x/NH₃, als gevolg van de voorgenomen activiteiten op de instandhouding van Natura2000-gebied, nader onderzocht te worden m.b.v. het computerprogramma Aeries Calculator.

5 Soortenbescherming; het onderzoek

5.1 Verwachting en bureauonderzoek

Het plangebied bestaat uit een bakstenen gebouw met een (geïsoleerde) spouw, gazon en opgaande beplanting, gelegen in een bosrijke omgeving. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een geschikt functioneel leefgebied voor verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden beschermde diersoorten en mogelijk tot functioneel leefgebied van sommige zeldzame en meer kritische diersoorten zoals vleermuizen, maar tot een ongeschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten. Het is het niet uitgesloten dat het plangebied tot functioneel leefgebied diersoorten uit onderstaande soortgroepen behoort:

- vogels;
- vleermuizen;
- grondgebonden zoogdieren;
- amfibieën;
- reptielen;

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als libellen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten, haften en kreeftachtigen omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren en reptielen en voor planten.

5.2 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 26 juni 2019 tijdens de daglichtperiode (middag) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50), zaklamp en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28), maar deze is niet gebruikt. Alle te vellenbomen zijn digitaal ingemeten en op kaart beschikbaar gesteld aan de onderzoeker. Deze bomen zijn individueel onderzocht op de aanwezigheid van nesten of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten.

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- veldbezoek door ervaren ecooloog;¹
- aanvullend bronnenonderzoek (o.a. internet);

Specifieke relevante literatuurbronnen zijn o.a.

- Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland;
- Atlas van de zoogdieren van Nederland;
- Nieuwe atlas van de Nederlandse flora;

Het weer tijdens het veldbezoek

Onbewolkt, droog, temperatuur 27°C, wind 1-2 Bft.

¹ Het onderzoek is uitgevoerd door Ing. [REDACTED] en aspirant ecooloog [REDACTED]. Hij heeft ruim 30 jaar ervaring als veldbioloog. Eerst specifiek op het gebied van vogelstudie, later meer integraal met een tweede specialisatie op het gebied van grondgebonden kleine zoogdieren en vleermuizen. Hij voert jaarlijks ca. 200 Quicksan natuurwaardenonderzoeken uit, verspreid over heel Nederland. Behalve beroepsmatig, is hij ook in de vrije tijd betrokken bij vogel- en vleermuisonderzoek, waaronder verschillende projecten in het kader van de Netwerk Ecologische Monitoring (NEM-VT) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Ook is hij voorzitter van de Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek en bestuurslid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland.

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels. De meeste vogelsoorten bezetten een territorium in deze tijd van het jaar en vertonen territorium-indicerend gedrag (zingen/balts). Sommige vogelsoorten bezetten nog een nestplaats, maar verschillende vogelsoorten hebben al uitgevlogen jongen. Sommige paren met jongen hangen nog rond in de omgeving van het plangebied, terwijl sommige andere paren en hun jongen de nestplaats al verlaten hebben.

In het plangebied is gekeken naar vogels, oude nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijfsporen, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek en onderzoek naar voortplantingslocaties. Verschillende grondgebonden zoogdieren hebben nog zogende jongen, maar er zijn ook soorten waarbij jongen al zelfstandig zijn en de nestplaats verlaten hebben.

Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het onderzoeksgebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporen, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen in gebouwen en bomen. De gebouwen zijn beoordeeld op de potentiële geschiktheid als verblijfplaats. Daarbij is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen in en aan de gebouwen en naar invliegopeningen naar verblijfplaatsen in het gebouw zoals de spouw en het dakvlak. Ook is gezocht naar aanwijzingen, zoals uitwerpselen onder de hangplek of nabij de invliegopening, die op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen duiden. De bomen zijn onderzocht op potentiële verblijfplaatsen, zoals holen en gaten in de stam en holle ruimte achter losse schors.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode dat vleermuizen een zomerverblijfplaats bezetten en vrouwtjes een kraamkolonie bezetten. Het onderzoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag dat vleermuizen foerageren of lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën. Sommige amfibieën bezetten de voortplantingswateren in deze tijd van het jaar, maar de meeste amfibieënsoorten hebben de voortplantingswateren alweer ingeruild voor landbiotoop. Amfibieën in landbiotoop zitten overdag verscholen voor het zonlicht in holen in de grond, in strooisel, onder stenen, groen(afval), houtstapels en opgeslagen goederen en zijn dan soms lastig waar te nemen.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

Reptielen

De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek naar reptielen. Reptielen zijn koudbloedig, maar zijn op warme dagen zoals tijdens het veldbezoek, zeer snel en schrikachtig en vluchten vaak vroegtijdig weg waardoor slechts geritsel hun aanwezigheid verradt.

Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor reptielen en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende reptielensoorten.

5.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels

Het plangebied wordt beschouwd als functioneel leefgebied van vogels. Vogels benutten de buitenruimte als foerageergebied en het is aannemelijk dat verschillende vogelsoorten in het plangebied nestelen. Vogels kunnen nestelen in de bomen, struiken, struweel, dichte vegetatie op de grond en in toegankelijke gebouwen zoals de kleedhokjes van het buitenbad. Vogelsoorten die mogelijk in het plangebied nestelen zijn wilde eend, merel, zanglijster, tijaft, zwartkop, heggemus, winterkoning, roodborst, groenling, koolmees, pimpelmees, houtduif, Turkse tortel en kauw. Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen in het plangebied waargenomen en er zijn in het plangebied geen nesten van roofvogels (sperwer) of uilen (ransuil) waargenomen en er zijn geen oude nesten van spechten of potentiële nestplaatsen van de bosuil in de bomen waargenomen. Ook zijn geen aanwijzingen gevonden dat steen- of kerkuilen de gebouwen benutten als rust- of nestplaats.

Door het slopen van open bebouwing (kleedhokjes) en het rooien van beplanting tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een bezet vogelnest beschadigd of vernield. Als gevolg van het vernielen van een bezet vogelnest worden mogelijk eieren beschadigd of vernield of worden (jonge) vogels verwond of gedood. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten blijft de functie van het plangebied als foerageergebied voor vogels behouden.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen voor vogels toegankelijke bebouwing tijdens de voortplantingsperiode;
- Rooien beplanting tijdens de voortplantingsperiode;

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn in het plangebied geen beschermde grondgebonden zoogdieren waargenomen, maar het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende algemene- en weinig kritische grondgebonden zoogdiersoorten als eekhoorn, mol, rosse woelmuis, vos, egel, bruine rat, huisspitsmuis, gewone bosspitsmuis, huismuis, bosmuis, bunzing en steenmarter. Voorgenoemde soorten benutten de buitenruimte van het plangebied als foerageergebied en mogelijk bezetten soorten als egel, mol, bruine rat, huisspitsmuis, rosse woelmuis, gewone bosspitsmuis en bosmuis er een rust- en/of voortplantingsplaats. Voorgenoemde soorten kunnen een rust- en voortplantingsplaats bezetten in holen en gaten in de grond, onder opgeslagen (bouw)materialen, strooisel, afval en in opgeslagen spullen in toegankelijke gebouwen zoals de kleedhokjes van het buitenbad. Het overdekte zwembad is niet toegankelijk voor grondgebonden zoogdieren zoals de steenmarter. De bomen behoren tot het foerageergebied van de eekhoorn, maar in de te vellen bomen zijn geen nesten van de eekhoorn waargenomen. Potentieel geschikte habitat van zeldzame grondgebonden zoogdiersoorten als grote bosmuis en veldspitsmuis ontbreekt in het plangebied; ook is geen potentiële nestplaats van de boommarter in het plangebied waargenomen. De das is de afgelopen decennia sterk toegenomen in grote delen van de provincie Overijssel (NDFF, 2019). Het is niet

uitgesloten dat de das incidenteel de buitenruimte van het plangebied aandoet tijdens het foerageren, maar er zijn geen sporen gevonden die op de frequente aanwezigheid van de das in het plangebied duiden. Het plangebied wordt niet als essentieel foerageergebied van de das beschouwd.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk vaste rust- en voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied wordt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet aangetast. Doordat het areaal verhard oppervlakte toeneemt, neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied voor verschillende grondgebonden zoogdiersoorten zelfs toe.

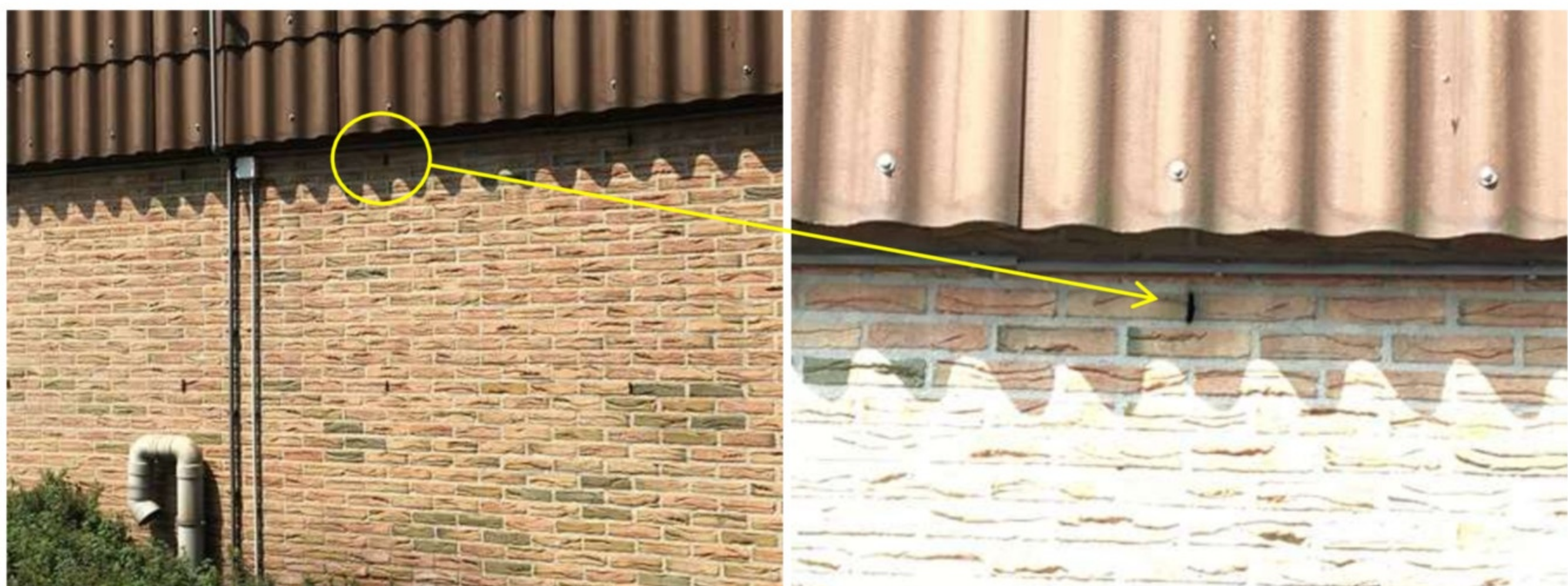
Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen bebouwing (kleedhokjes);
- Rooien beplanting;
- Vergraven grond tijdens het bouwrijp maken van het plangebied;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een verblijfplaats bezetten in het plangebied, maar de aanwezigheid van een verblijfplaats kan op basis van het uitgevoerd onderzoek niet uitgesloten worden. Er zijn in de vellen bomen in het plangebied geen potentiële verblijfplaatsen waargenomen, zoals hollen of gaten in de stam of een holle ruimte achter losse schors. Het zwembad beschikt echter over een bakstenen buitengevel met verschillende potentiële invliegopeningen voor vleermuizen om een verblijfplaats te bezetten in de spouw of het dak. De boeiboord is veelal strak tegen de buitengevel gemonteerd, maar op enkele plekken zijn kieren waargenomen tussen de boeiboord en de buitengevel waardoor vleermuizen de holle ruimte tussen het dak en het plafond kunnen betreden. Een dergelijke plek kan benut worden als zomer- en winterverblijfplaats van bijvoorbeeld de gewone grootoorvleermuis (*pers. ervaring auteur*). Vleermuizen kunnen een verblijfplaats in de spouw van het gebouw benutten als zomer-, winter-, paar- en kraamverblijf.

Open stootvoegen in de buitengevel van het zwembad. Open stootvoegen vormen een geschikte invliegopening voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Op bovenstaande foto worden de open stootvoegen weergegeven.

Door het slopen van het hoofdgebouw wordt mogelijk een vleermuizen verstoord, verwond of gedood en wordt mogelijk een verblijfplaats beschadigd en vernield. Gelet op de aard van de bebouwing, is het mogelijk dat slechts één vleermuis een verblijfplaats bezet in het gebouw, maar ook een groep van meer dan 100 dieren kan niet uitgesloten worden (kraamkolonie), al lijkt dat hier niet aan de orde omdat er dan meestal sporen (uitwerpselen) zichtbaar zijn op de muur rond de invliegopening.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Slopen hoofdgebouw (hele jaar);

Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als een geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren sommige algemene vleermuissoorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis rond de bebouwing en beplanting in het plangebied en vliegen ze over het plangebied terwijl ze foerageren rond de randen kronen van bomen die net buiten het plangebied staan. Gelet op de inrichting, het gevoerde beheer en de kleine oppervlakte, is de betekenis van het plangebied als foerageergebied gering; het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt de functie van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet aangetast.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Vliegroute

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen gebruik maken van vliegroutes. Op basis van een beoordeling van de inrichting, het gevoerde beheer en de ligging in het landschap kan een goede inschatting gemaakt worden van de betekenis van het plangebied als vliegroute. Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroute kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij lantarenpalen, rasterpalen en gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroute van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroutes van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen

Amfibieën

Er zijn tijdens het veldbezoek geen amfibieën waargenomen, maar vanwege het directe zonlicht zitten amfibieën dan weggekropen in de strooisellaag, in holen en gaten, of verborgen onder takken, stammen of opgeslagen goederen. Gelet op de aard van het plangebied en de ligging in een bosrijke omgeving, wordt het plangebied als een potentieel leefgebied van sommige algemene en weinig kritische amfibieënsoorten als bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander beschouwd. Deze soorten benutten de buitenruimte van het plangebied vermoedelijk als foerageergebied en bezetten er mogelijk ook een (winter)rustplaats. Geschikt voortplantingsbiotoop ontbreekt in het plangebied. Amfibieën kunnen in het plangebied een (winter)rustplaats bezetten in holen en gaten in de grond, onder strooisel, Gelet op de ligging van het plangebied op enige afstand tot geschikt voortplantingsbiotoop, is de betekenis van het plangebied als functioneel leefgebied vermoedelijk vrij gering en benutten hooguit enkele exemplaren het plangebied als leefgebied. Het plangebied wordt niet als (potentieel) leefgebied voor sommige zeldzame en meer kritische amfibieënsoorten als heikikker en kamsalamander beschouwd.

Door het rooien van beplanting en het vergraven van (bos)grond tijdens de sloop of het bouwrijp maken van het plangebied, worden mogelijk amfibieën verwond en gedood en wordt een (winter)rustplaats beschadigd en vernield. De functie van het plangebied als foerageergebied blijft behouden na uitvoering van de voorgenomen activiteiten.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Rooien beplanting;
- Vergraven grond;

Reptielen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen reptielen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden, zoals ritselgeluiden, dat reptielen het plangebied benutten als leefgebied. Het plangebied grenst aan de zuidzijde aan een uitgestrekt bosgebied, maar deze bossen behoren niet tot het functionele leefgebied van de hazelworm (NDDF, 2019). De levendbarende hagedis bezet wel een heideterrein op 780 afstand van het plangebied, maar de bosrijke omgeving tussen de heide en het plangebied, maakt dat het plangebied te geïsoleerd ligt t.o.v. deze bekende populatie. Andere reptielensoorten bezetten leefgebied dat nog verder weg ligt van het plangebied (NDDF, 2019).

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen reptielen verstoord, verwond of gedood en worden geen (winter)rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield. Gelet op de geïsoleerde ligging van het plangebied t.o.v. bekende populaties van verschillende reptielensoorten, is het niet aannemelijk dat reptielen plots opduiken in het plangebied.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het onderzoeksgebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

5.4 Toetsingskader

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Het is verboden om alle soorten die beschermd zijn volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, evenals de in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming genoemde soorten te doden en te verwonden, evenals het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen.

Verder is het verboden om plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor sommige in de Wet natuurbescherming genoemde soorten geldt een ontheffing voor het opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaats, als gevolg van werkzaamheden die uitgevoerd worden in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling. In voorliggend geval is de vrijstellingsregeling van de Provincie Overijssel van kracht.

Ook gelden er bepaalde vrijstellingen voor het verbod op verwonden en doden mits er gewerkt wordt volgens een door de Minister goedgekeurde Gedragscode. Op het moment van schrijven van dit rapport is er geen goedgekeurde gedragscode van kracht voor de voorgenoemde activiteiten.

Zorgplicht

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Wettelijk kader

Voorgenomen activiteit wordt gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet natuurbescherming is het toegestaan om sommige soorten opzettelijk te doden en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

In het kader moet zorgplicht is de initiatiefnemer verplicht om schadelijke gevolgen voor in het wild levende dieren en planten zo veel mogelijk te voorkomen. Dit betreft maatwerk. Indien het mogelijk is om zinvolle concrete maatregelen m.b.t. de zorgplicht te benoemen, zijn deze opgenomen in dit rapport.

5.5 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Door het vellen van beplanting en het slopen van bebouwing tijdens de voortplantingsperiode, worden mogelijk bezette vogelnesten beschadigd en vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het verstoren/vernielen van bezette nesten (eieren) of het verwonden/doden van vogels kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen essentieel foerageergebied van vogels aangetast.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Bebouwing slopen buiten de voortplantingsperiode;
- Beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode;

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Door het slopen van bebouwing wordt mogelijk een vleermuis verstoord, verwond of gedood en wordt mogelijk een verblijfplaats beschadigd en vernield. Zowel de vleermuis als de verblijfplaats is beschermd en mag alleen met een ontheffing negatief beïnvloed worden. Om de functie van de bebouwing voor vleermuizen inzichtelijk te krijgen is nader onderzoek nodig. Nader onderzoek geeft antwoord op de vragen welke soort of soorten een verblijfplaats in het gebouw bezetten, hoeveel dieren eventueel een verblijfplaats in het gebouw bezetten en welke functie of functies de verblijfplaats heeft voor vleermuizen. Deze informatie is essentieel alvorens een eventuele ontheffing aangevraagd kan worden. Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol en is sterk gebonden aan bepaalde perioden in het jaar. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kunnen de wettelijke consequenties niet bepaald worden.

Nader onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen is noodzakelijk om de uitvoerbaarheid van de plannen te toetsen en geeft invulling aan de zorgplicht (art.1.11 Wnb). Het niet naleven van de zorgplicht is niet strafbaar, maar kan leiden tot het stilleggen van de werkzaamheden (bestuursdwang).

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Nader onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuizen;

Foerageergebied

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt het foerageergebied van vleermuizen niet aangetast. De voorgenomen activiteiten leiden niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op mogelijke (essentiële) vliegroutes² van vleermuizen in het plangebied. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Grondgebonden zoogdieren

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, worden mogelijk grondgebonden zoogdieren verwond en gedood en worden mogelijk vaste rust- en voortplantingsplaatsen beschadigd en vernield. Voor de in het plangebied aanwezige beschermde grondgebonden zoogdieren geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van een rust- en voortplantingsplaats', of de soort is niet beschermd (mol, bruine rat, huismuis). De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen

Amfibieën

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden mogelijk amfibieën verwond en gedood, worden (winter)rustplaatsen beschadigd en vernield en wordt voortplantingsbiotoop vernield. Voor de in het plangebied aanwezige amfibieënsoorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van een rust- en voortplantingsplaats'. De functie van het plangebied als foerageergebied is voor de in het plangebied voorkomende soorten niet beschermd.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Reptielen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten worden geen reptielen verwond of gedood en worden geen (winter)rust- of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

² Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedsfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Diverse soorten	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden en verwonden van dieren	Diverse soorten	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling.	Geen
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, foerageergebied wordt niet aangetast	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Mogelijk diverse soorten	Art. 3.1 lid 2	Bebouwing slopen en beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode
Vogels	Jaarrond beschermd nest- en rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden en verwonden van dieren	Mogelijk diverse soorten	Art. 3.1 lid 1	Bebouwing slopen en beplanting rooien buiten de voortplantingsperiode
Vleermuizen	Verblijfplaats	Onbekend; mogelijk diverse soorten	Art. 3.5 lid 4	Nader onderzoek naar functie van het gebouw voor vleermuizen noodzakelijk
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, er wordt geen essentieel foerageergebied beïnvloed	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden en verwonden van dieren	Onbekend; mogelijk diverse soorten	Art. 3.5 lid 1	Nader onderzoek naar functie van het gebouw voor vleermuizen noodzakelijk
Amfibieën	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	(winter)rustplaatsen	Diverse soorten	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Amfibieën	Voortplantingsbiotoop	Niet aanwezig	Niet van toepassing,	Geen
Amfibieën	Doden en verwonden van dieren	Niet aanwezig	Niet van toepassing, vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Reptielen	Alle functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Rust- en verblijfplaats	Voortplantingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageergebied	Wettelijke consequenties?
Grondgebonden zoogdieren	ja	Ja	n.v.t.	nee	nee
Vogels	nee	ja	nee	nee	ja
Vleermuizen	Mogelijk	mogelijk	nee	nee	Ja (nader onderzoek)
Amfibieën	ja	nee	nee	nee	nee
Reptielen	nee	nee	nee	nee	nee

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

5.6 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

5.7 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

6 Conclusies

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten³ geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden, verwonden en het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd. Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing vereist om ze te mogen verwonden en doden of om opzettelijk rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen.

Het plangebied behoort vermoedelijk tot functioneel leefgebied van verschillende vogel-, amfibieën-, vleermuis- en grondgebonden zoogdiersoorten. Voorgenoemde soorten benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk bezetten sommige grondgebonden zoogdiersoorten er een rust- en/of voortplantingsplaats, bezetten sommige amfibieën er een (winter)rustplaats, nestelen er vogels in de bebouwing en beplanting en bezetten vleermuizen een verblijfplaats in de bebouwing.

In het plangebied nestelen alleen vogelsoorten waarvan uitsluitend het bezette nest beschermd is, niet het oude nest of de nestplaats. Bezette vogelnesten zijn beschermd en mogen niet beschadigd of vernield worden. Gelet op de aard van de werkzaamheden kan geen ontheffing verkregen worden voor het beschadigen of vernielen van bezette vogelnesten. Werkzaamheden waarbij vogelnesten beschadigd of vernield worden dienen uitgevoerd te worden buiten de voortplantingsperiode.

Voor de beschermde grondgebonden zoogdier- en amfibieënsoorten, die een rust- en/of voortplantingslocatie in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen 'doden en verwonden' en het 'beschadigen en vernielen van rust- en/of voortplantingslocaties'. Deze vrijstelling is van toepassing omdat er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. De bebouwing lijkt geschikt als verblijfplaats van vleermuizen en op basis van het uitgevoerde onderzoek kan de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen niet uitgesloten worden. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd en mogen alleen met een ontheffing van de verbodsbepalingen negatief beïnvloed worden. Om de functie en betekenis van de bebouwing voor vleermuizen in beeld te krijgen, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden conform het vleermuisprotocol.

De functie van het plangebied als foerageergebied voor de in het plangebied voorkomende beschermde diersoorten, wordt niet aangetast als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied ligt buiten beschermd natuurgebied, maar vanwege de ligging nabij Natura2000-gebied, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de invloed van de sloop- en bouwactiviteiten en de gebruiksfase op de instandhoudingsdoelstelling van Natura2000-gebieden. Onderzocht dient te worden of de depositie van NOx en NH3 op verzuringsgevoelige Habitattypen toeneemt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Dit dient onderzocht te worden m.b.v. Aeries-Calculator; voor zowel de ontwikkel- als de gebruiksfase. De wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten op gebiedsbescherming kunnen pas in beoordeeld worden na uitvoering van deze berekening.

³ Zie bijlage 2 van dit rapport

Conclusie (algemeen):

Op basis van het uitgevoerde natuurwaardenonderzoek kunnen de volledige wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten niet inzichtelijk gemaakt worden. Het effect van de emissie van NOx en NH3 op verzuringsgevoelige Habitattypen in Natura2000-gebied dient onderzocht te worden, evenals de functie van de bebouwing voor vleermuizen.

Afhankelijk van de uitkomsten van deze onderzoeken, kan bepaald worden wat de wettelijke consequenties voor soort- en gebiedsbescherming zijn en of de voorgenomen activiteiten uitvoerbaar zijn.

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het ‘nee, tenzij principe’

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

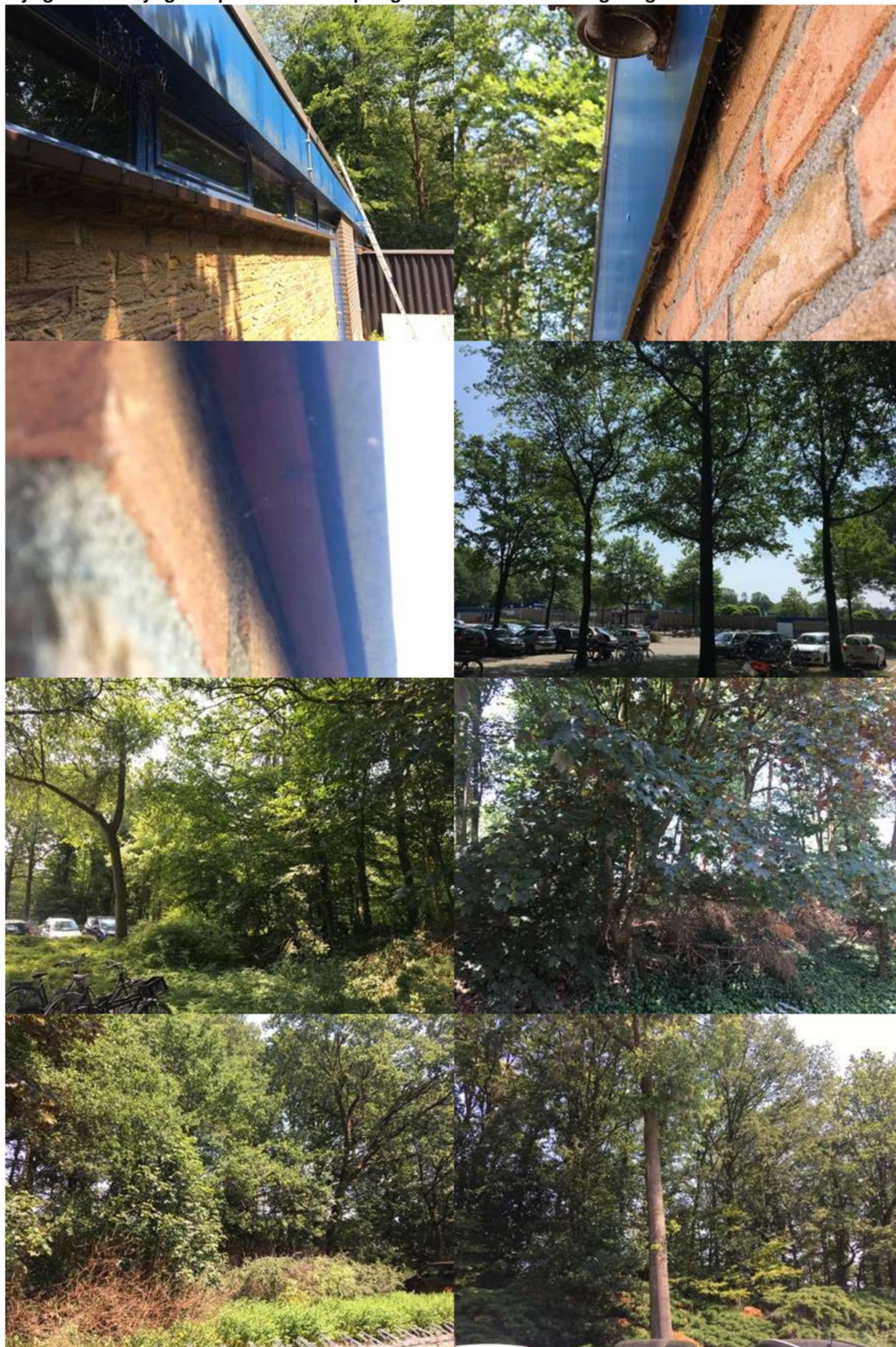
Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan de onderstaande soorten opzettelijk te doden, en te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

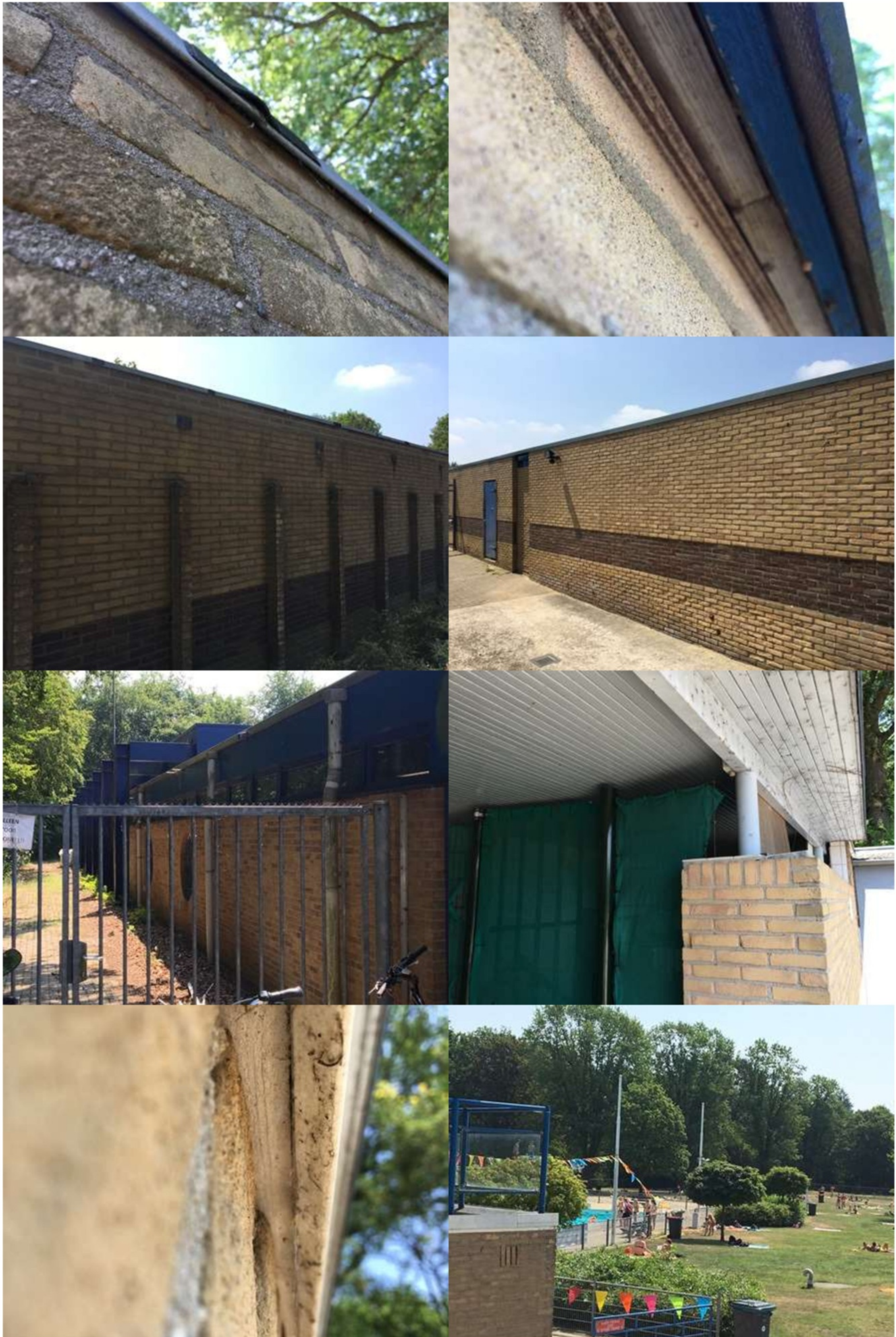
- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	Ministerie EZ (AMvB RN art 3.31)
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	x	x	x		x	x			x	x	x	x	x
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>						x1							
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	<i>Lepus europeus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>						x							
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>			x			x2							
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x	x	x		x	x			x	x		x	x
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>							x						
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Amfibieën en reptielen														
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>						x3							
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>						x4							
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Bijlage 3. Fotobijlage. Impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol> (vleermuisprotocol)

<https://calculator.aerius.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

<https://pdokviewer.pdok.nl/>